

ПРИЈЕДЛОГ

На темељу члана IV 4 а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на ..... сједници Представничког дома, одржаној ..... 2009. године и на ..... сједници Дома народа, одржаној ..... 2009. године, усвојила је

ЗАКОН О ГАРАНЦИЈСКОМ ФОНДУ

Уводне одредбе

Члан 1. (Оснивање)

Ради осигурања услова за подстицање развоја пословања малих и средњих предузећа и предузетника, као и рада пољопривредника (у даљем тексту: привредни субјекти) у Босни и Херцеговини, оснива се Гаранцијски фонд (у даљем тексту: Фонд).

Глава I – Својства и средства Фонда

Члан 2. (Статус и почетак рада)

- (1) Фонд има својство правног лица.
- (2) Фонд почиње са радом даном уписа у регистар.
- (3) Оснивачи Фонда могу бити Институције Босне и Херцеговине, Савјет министара БиХ, владе ентитета, Дистрикта Брчко и локалне власти.

Члан 3. (Сједиште и организациони дијелови Фонда)

- (1) Сједиште Фонда је у Сарајеву.
- (2) Фонд може имати организационе дијелове изван сједишта.
- (3) Организациони дијелови Фонда немају својство правног лица.

Члан 4.
(Средства фонда)

- (1) Средства за оснивање и почетак рада Фонда осигуравају се у Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Буџет БиХ) и буџетима Федерације Босне и Херцеговине, Републике Српске, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Брчко Дистрикт) и локалних власти.
- (2) Додатна средства за докапитализацију и рад Фонда могу се одобрити у складу са прописима из области буџетског система.

Члан 5.
(Осигурање средстава)

Средства Фонда осигуравају се из:

- а) средстава буџета;
- б) властитих прихода Фонда;
- ц) донација;
- д) других извора у складу са законом.

Члан 6.
(Кориштење средстава)

- (1) Средства Фонда користе се у складу са овим Законом, Статутом Фонда и програмом рада Фонда.
- (2) Фонд може краткорочно пласирати слободна средства у складу са пословном политиком Фонда, осигуравајући начела ликвидности и солвентности.

Глава II – Одговорност и дјелатност Фонда

Члан 7.
(Одговорност за обавезе)

Фонд за своје обавезе одговара властитом имовином.

Члан 8.
(Издавање гаранција и супергаранција)

- (1) Дјелатност Фонда је издавање гаранција и супергаранција на име осигурања цијелог кредита или дијела кредита које банке и друге

финансијске организације у Босни и Херцеговини одобравају привредним субјектима, под условима утврђеним Статутом, Правилима пословања и другим општим актима Фонда.

- (2) Укупан номинални износ гаранција и супергаранција из става (1) овога члана који се издају на захтјев банке или друге финансијске организације, може бити највише до три пута већи од износа капитала Фонда, што укупно представља гаранцијски потенцијал Фонда, а према појединачном привредном субјекту највише до 5 % износа капитала Фонда.
- (3) Гаранције и супергаранције из става (1) овог члана издају се на захтјев банке и друге финансијске организације, на начин и под условима утврђеним Правилима пословања Фонда.

Члан 9.

(Накнаде за издавање гаранција и супергаранција)

- (1) Фонд је овлаштен обрачунати и наплатити диференцирану накнаду у виду премије и провизије на сваку гаранцију, односно супергаранцију.
- (2) Премија подразумјева премију ризика по издатој гаранцији, односно супергаранцији и обрачунава се у проценту од износа дуга по основу главнице зајма на који се издаје гаранција, односно супергаранција.
- (3) Премија се наплаћује једнократно у моменту издавања гаранције, односно супергаранције.
- (4) Провизија се обрачунава у проценту на износ гаранције, односно супергаранције, а представља накнаду трошкова насталих у току издавања гаранције, односно супергаранције.
- (5) Процент премије и провизије утврдит ће се унутрашњим актом Фонда којег доноси Савјет министара на приједлог Министарства.

Глава III – Органи Фонда и његове надлежности

Члан 10.

(Органи Фонда)

- (1) Органи Фонда су: Управни одбор, Директор и Надзорни одбор.
- (2) Мандат чланова Управног одбора, Директора и чланова Надзорног одбора је четири године.

Члан 11.
(Управни одбор Фонда)

- (1) Управни одбор Фонда има предсједника и осам чланова.
- (2) Предсједника и чланове Управног одбора Фонда именује и разрјешава Савјет министара Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет министара), на приједлог Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство).

Члан 12.
(Надлежности Управног одбора)

- (1) Управни одбор Фонда:
  - a) доноси Статут, Правила пословања, акт о организовању и систематизацији радних мјеста и друге опште акте Фонда;
  - b) доноси програм рада Фонда;
  - c) утврђује пословну политику и доноси акте пословне политике Фонда;
  - d) усваја финансијски план Фонда;
  - e) врши избор спољног ревизора;
  - f) усваја периодичне и годишње извјештаје о пословању Фонда;
  - g) усваја завршни рачун и извјештај о ревизији Фонда;
  - h) одлучује о промјени облика организовања Фонда у складу са овим Законом;
  - i) одређује банке за вођење средстава Фонда;
  - j) доноси пословник о раду ;
  - k) обавља и друге послове утврђене Статутом и Правилима пословања Фонда.
- 2) На Статут Фонда, Правила пословања Фонда, програм рада, акт о организовању и систематизацији радних мјеста Фонда и одлуке о промјени облика организовања Фонда, сагласност даје Савјет министара.

Члан 13.
(Именовање и разрјешавање Директора Фонда)

Директора Фонда именује и разрјешава Савјет министара, на приједлог Министарства.

Члан 14.
(Овлаштења Директора)

- Директор Фонда:
- a) представља и заступа Фонд;
  - b) организује и руководи радом Фонда;
  - ц) предлаже акте које доноси Управни одбор Фонда;
  - d) извршава одлуке Управног одбора Фонда и предузима мјере за њихово извршење;

- е) стара се и одговара за законитост рада, кориштење и располагање имовином Фонда;
- ф) обавља и друге послове утврђене законом и Статутом Фонда.

Члан 15.
(Надзорни одбор)

- (1) Надзорни одбор Фонда има предсједника и два члана.
- (2) Предсједника и чланове Надзорног одбора Фонда именује и разрјешава Савјет министара на приједлог Министарства, по претходно проведеној процедури јавног конкурса у складу са законом.

Члан 16.
(Надлежности Надзорног одбора)

- (1) Надзорни одбор Фонда:
  - а) врши контролу над законитошћу рада директора Фонда и Управног одбора Фонда;
  - б) прегледа завршни рачун и утврђује да ли је сачињен у складу са прописима;
  - с) утврђује уредност вођења књига и других документа Фонда и њихову усуглашеност са прописима, а по потреби може их дати на вјештачење;
  - д) извјештава о годишњим рачуноводственим исказима и извјештајима о пословању Фонда који се подносе Управном одбору;
  - е) разматра извјештај ревизора ;
  - ф) доноси пословник о свом раду ;
  - г) обавља и друге послове утврђене законом и Статутом Фонда.
- (2) Надзорни одбор Фонда најмање два пута годишње, подноси Министарству извјештај о резултатима извршене контроле.

Глава IV– Акти Фонда

Члан 17.
(Акти Фонда)

- (1) Општи акти Фонда су Статут, акт о организовању и систематизацији радних мјеста, Правила пословања, Правилник о изгледу и изради печата и други општи акти.
- (2) Статут садржи одредбе о: називу и сједишту Фонда, органима и њиховој надлежности, начину одлучивања органа, заступању, поступку измјене Статута и осталим питањима од значаја за рад Фонда.

- (3) Правилима пословања Фонда уређују се: услови и поступак издавања гаранција и супергаранција, поступак регресирања гаранција и супергаранција, као и друга питања од значаја за пословање Фонда.

Глава V – Контрола над радом Фонда

Члан 18. (Извјештај о раду Фонда)

Управни одбор подноси извјештај о шестомјесечном пословању Фонда Министарству.

Члан 19. (Контрола над законитошћу рада Фонда)

- (1) Контролу над законитошћу рада Фонда обавља Министарство које Савјету министара, најмање једном годишње, подноси извјештај о резултатима контроле заједно с извјештајем о обављеној ревизији.
- (2) Савјет министара подноси годишњи извјештај о раду Фонда Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Члан 20. (Ревизија пословања)

- (1) Пословање Фонда подлијеже ревизији у складу са законом.
- (2) Извјештај о обављеној ревизији из става (1) овог члана, Фонд доставља Министарству.

Глава VI – Организација Фонда као дионичарског друштва

Члан 21. (Фонд као дионичарско друштво)

- (1) У складу са Законом, Фонд се може трансформисати у дионичарско друштво.
- (2) Уговором о оснивању дионичарског друштва и Статутом регулисат ће се пословање Фонда које се организује као дионичарско друштво.

Члан 22.
(Издавање дионица)

- (1) Када се Фонд организује као дионичарско друштво, Фонд издаје дионице у висини вриједности уложеног капитала.
- (2) У случају из става (1) овог члана вриједност државног капитала у укупном капиталу Фонда не може бити мања од 51%.
- (3) Државним капитал из става (2) овог члана сматрају се средства која се осигуравају из Буџета БиХ, буџета ентитета и Брчко Дистрикта те буџета локалних власти.

Члан 23.
(Услови организовања Фонда као дионичарског друштва)

Када се Фонд организује као дионичарско друштво:

- а) Успоставља се Скупштина као орган власника Фонда;
- б) Број чланова Управног одбора дионичарског друштва увећава се сразмјерно висини уложеног капитала;
- ц) Предсједника и чланове Управног одбора бира Скупштина Фонда;
- д) Директора Фонда, Предсједника и чланове Надзорног одбора именује и разрјешава Скупштина Фонда;
- е) Управни одбор подноси извјештај о шестомјесечном пословању Скупштини Фонда;
- ф) Надзорни одбор подноси извјештај о резултатима извршене контроле Скупштини Фонда.

Глава VII- Прелазне и завршне одредбе

Члан 24.
(Именовања)

Савјет министара ће, на приједлог Министарства, именовати предсједнике и чланове Управног и Надзорног одбора и Директора Фонда, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 25.
(Доношење аката Фонда)

Управни одбор Фонда дужан је у року од 15 дана од дана именовања донијети Статут, Правила пословања Фонда и акт о организовању и систематизацији радних мјеста.

Члан 26.
(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПС БиХ број: ...../ 09
..... 2009. године
Сарајево

**Предсједник
Представничког дома
Парламентарне скупштине БиХ**

..... с.р.

**Предсједник
Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ**

..... с.р.

Образложење

I - УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о гаранцијском Фонду произилази из одредбе члана IV 4 а) Устава Босне и Херцеговине према којем је Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине надлежна за доношење закона који су потребни за provedбу одлука Предсједништва Босне и Херцеговине или за вршење функција Скупштине Босне и Херцеговине по овом Уставу, односно Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине је надлежна за питања која су потребна да се проведу њене надлежности.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У условима транзиције и реструктурисања привреде и друштва у цјелини, привредни развој Босне и Херцеговине темељи се на афирмацији тржишне економије утемељене на приватном власништву, либерализацији унутрашњих привредних токова, уз стварање стимулативнијег амбијента за иностране инвестиције, као и развоју малих и средњих предузећа, предузетништва и пољопривреде.

Један од темељних реформских циљева је да се унапређењем привредног системског амбијента уз неопходне додатне мјере финансијске и нефинансијске подршке, подстакне развој малих и средњих предузећа и предузетника, посебно имајући у виду позитивне ефекте општег привредног развоја и стварања нових радних мјеста. Раст и развој овог сектора допринијет ће повећању друштвеног производа, смањењу незапослености, бржем технолошком и равномјернијем регионалном развоју, супституцији увоза и већој извозној конкурентности домаће привреде.

Предуслов за испуњење ових циљева, као и да мала и средња предузећа и предузетници у периоду транзиције и реструктурирања привреде преузму улогу карика које ублажавају неминовне посљедице транзиције и преласка на тржишну економију је стварање повољних услова за настанак нових и развој постојећих малих и средњих предузећа и предузетника.

Један од највећих проблема малих и средњих предузећа и предузетништва у Босни и Херцеговини у овом тренутку, поготово оних који се налазе у почетној фази развоја је недостатак финансијских средстава и тешкоће њиховог осигуравања.

Банке су најчешће окренуте финансирању потрошње, док за финансирање малих и средњих предузећа, не постоји значајно интересовање банака и то, између осталог, због повећаног ризика усљед недостатка средства осигурања (хипотека

или залога), па су и услови кредитирања изразито неповољни (висока каматна стопа, без гресе периода уз високу провизију пословних банака).

Лоше функционисање система осигурања у овом сектору, односно недостатак средстава осигурања је последица несређеног стања у земљишним књигама, чиме је ограничена, а то значи у великој мјери онемогућена употреба кориштења хипотеке.

Такође, и залози на покретним стварима нису адекватно правно регулисани, у смислу могућности давања покретних ствари (драгоцјености) у залог пословним банкама као средства осигурања пословних кредита.

С обзиром на стање у домаћем банкарству, као и неопходност осигурања средстава за развој малих и средњих предузећа, држава треба на себе да преузме и обваезу финансијске и нефинансијске подршке развоју малих и средњих предузећа и предузетника.

У ситуацији када постојећи фондови нису довољни за значајније инвестирање у овај сектор, уз напомену да за предузетнике (физичке особе) нису предвиђени кредити, неопходно је конституисати посебан гаранцијски фонд.

Државни фонд за гаранције, пружањем гаранција за одобрени кредит или дио кредита малим и средњим предузећима и предузетницима, моћи ће пружити значајан допринос у ублажавању проблема финансирања малих и средњих предузећа и предузетника, преузимајући дио пословног ризика банака и других финансијских организација.

Стварање фонда, једна је од претпоставки убрзаног развоја малих и средњих предузећа и предузетника, самим тим и економског развоја у цјелини.

III ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПРАВНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. овог Закона, предвиђено је оснивање Гаранцијског фонда (у даљем тексту: Фонд) у циљу осигурања улова за развој малих и средњих предузећа и предузетника, као и рада пољопривредника у Босни и Херцеговини.

Одредбама чл. 2. и 3., уређен је правни положај, статус, оснивачи те сједиште Фонда, које има својство правног лица.

Остављена је могућност, у случају потребе, оснивања организационих дијелова изван сједишта Фонда, који немају својство правног лица.

Одредбама чл. 4., 5. и 6. уређена су питања у вези средстава за оснивање и рад Фонда, односно предвиђено је да се средства за оснивање и почетак рада Фонда осигуравају у буџетима на свим нивоима власти, предвиђени су извори

финансирања и осигуравања средстава за рад Фонда, као и могућност краткорочног пласирања слободних средстава у складу са пословном политиком Фонда.

Одредбом члана 7. предвиђено је да Фонд за своје обавезе одговара својом имовином.

Дјелатност Фонда уређена је одредбом члана 8., у смислу да Фонд издаје гаранције, односно супергаранције банкама и другим финансијским институцијама у Босни и Херцеговини, за осигурања кредита или дијела кредита који су банке и друге финансијске институције одобриле малим и средњим предузећима и предузетницима.

Гаранције и супергаранције издају се на захтјев банке, под условима предвиђеним Статутом, Правилима пословања и другим општим актима Фонда.

Поступак издавања гаранција детаљније ће се уредити Правилима пословања Фонда.

Члан 9. регулише питања обрачуна и наплата накнада на издате гаранције, односно супергаранције, и то у виду премије и провизије.

Одредбама чл. 10. до 16. ближе су уређена тијела Фонда тј. дјелокруг рада, надлежност, мандат, именовање, разрјешење и слично. Из тих одредаба произилази да су тијела Фонда: Управни одбор, Директор и Надзорни одбор.

Управни одбор Фонда има предсједника и осам чланова које именује и разрјешава Савјет министара Босне и Херцеговине.

Директора Фонда именује и разрјешава Савјет министара на приједлог Министарства финансија и трезора БиХ.

Надзорни одбор Фонда има предсједника и два члана.

Предсједника и чланове Надзорног одбора Фонда именује и разрјешава Савјет министара на приједлог Министарства финансија и трезора, поведеној процедури јавног конкурса у складу са законом.

Општи акти Фонда су Статут, акти пословне политике, акт о организовању и систематизацији радних мјеста, Правила пословања и други општи акти, што је предвиђено одредбом члана 17. Закона.

Статут садржи одредбе о називу и сједишту Фонда, тијелима и њиховим надлежностима и дјелатностима, начину одлучивања, заступању, поступку измјене Статута и другим питањима од значаја за рад Фонда. Правилима пословања Фонда уређују се услови и поступак издавања гаранција и супергаранција, поступак регресирања гаранција и супергаранција, као и друга питања од значаја за пословање Фонда.

Поступак контроле над радом Фонда уређен је чл.18, 19. и 20.

Наиме, предвиђено је да Фонд подноси извјештај о пословању Министарству сваких шест мјесеци. Министарство обавља контролу над законитошћу рада Фонда, те Савјету министара подноси, најмање једанпут годишње, извјештај о резултатима контроле заједно са извјештајем о обављеној ревизији, која је прописана као обавезна.

Савјет министара у смислу контроле, извјештај подноси Парламентарној скупштини БиХ.

Одредбама чл.21, 22. и 23. Закона дата је могућност трансформисања Фонда у дионичарско друштво, У том случају предвиђена је обавеза Фонда за издавање дионица у висини вриједности капитала којим располаже, уз ограничење да вриједност државног капитала не може бити мања од 51% од укупне вриједности капитала Фонда. Тиме се осигурава већинско власништво државе у Фонду, а самим тим и задржавање ауторитета и вриједност гаранција и супергаранција. Прописано је, такође да се под државним капиталом, подразумијевају средства која се обезбјеђују како у Буџету Босне и Херцеговине, тако и у буџетима ентитета, Брчко Дистрикта и локалних власти.

Састав Управног одбора мијења се у сразмјери са власништвом капитала, а председника и чланове Управног одбора именује Скупштина Фонда, у случају организовања Фонда као дионичарског друштва.

Чл. 24, 25. и 26. Закона се односе на Прелазне и завршне одредбе, односно на рокове именовања Председника, чланове Управног и Надзорног одбора, те Директора Фонда, доношење одговарајућих аката Фонда, те ступање на снагу Закона.

IV ПРОЦЈЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

Средства за provedбу овог Закона у износу од минимално 15.000.000,00 КМ, осигураће се у буџетима БиХ, ентитета и Брчко Дистрикта сразмјерно могућностима. Додатна средства осигураће се из донација додијелиених Босни и Херцеговини, а која су супсидијарно пренешена на управљање другим правним субјектима, а иста се користе на кредитној основи револвинг типа. Такође би се могла искористити средства из одобрених кредита са бонификацијом за БиХ, а која крајњи корисник користи на кредитној основи у краћем року враћања. Ту спадају средства из:

- донација Јапана у износу цца 100.000.000 КМ која се, у складу са трипартитним Уговором између Савјета министара, Владе Федерације БиХ и Владе Републике Српске, преко „БОР“ банке у Федерацији БиХ и „БОБАР“ банке у Републици Српској, кредитно пласирају на револвинг основи. Наиме, Влада Јапана

је одобрила репрограм поврата средстава за попуну Противвриједносног фонда за четири године;

- малезијска донација у износу од 12,1 мил. USD која се кредитно пласира преко „БОР“ банке у Федерацији БиХ;

- донација Владе Финске коју је искористило КЈКП Топлане Сарајево као кредит у износу 2,6 милиона EUR-а тј. 5,2 мил. КМ, а уговор је склопљен са Савјетом министара. Рок за поврат је истекао, сада кредит треба вратити Кантон Сарајево као власник КЈКП Топлане Сарајево;

- друга средства која се требају вратити Савјету министара на управљање.

Процијењена сума средстава која би се могла вратити под управу Савјета министара износила би, у кратком року, преко 150.000.000 КМ, а која би била у оснивачком капиталу Гаранцијског Фонда.